

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
posudek vedoucího práce

Práci předložil – předložila: Bc. Barbora Janečková

Název práce: Problematika intencionality u Andersenových pohádek

Hodnotitel: Mgr. Vladimíra Brčáková

1. CÍL PRÁCE:

Cílem diplomové práce (dále jen DP) je zaujmout stanovisko k intencionalitě Andersenových pohádek, jinak řečeno, přinést odpověď na otázku, zda autorovy pohádky jsou, či nejsou určeny dětskému čtenáři.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

DP je koncipována na dvě části – teoretickou a interpretační. V první části je pohádka představena v základních charakteristických rysech a v jejích žánrových variantách, které vzešly z folklorních kořenů. Pohádka je dále sledována ve svém vývoji, tj. v klasických a autorských adaptacích, ve vědeckých i dětských edicích, a to s ohledem na dětský aspekt (viz kap. Problematika intencionality). Pozornost je rovněž věnována pohádce autorské, zvláště pak pohádce H. Ch. Andersena. Diplomantka se zabývá jednak její návazností na lidovou tradici, jednak jejími originálními, svébytnými syžety. Nejvíce však otázkou její recepce, kterou podrobuje analýze ve druhé, interpretační části.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Překlepy v titulu DP, v poděkování či v samotném textu (s. 11, 17, 26, 34), morfologické chyby (s. 3), nejasná či nesprávná syntax (s. 5, 8, 17, 30, 34, 36, 38, 40), opakování stejných slov (s. 26, 37), to vše snižuje kvalitu DP.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Z teoretické části jako nejvíce cennou hodnotím kapitolu *Problematika intencionality*, v níž se diplomantka zabývá dětským aspektem v adaptované lidové pohádce. Tento krok shledávám nutný (ve smyslu přípravné komparace) pro následnou analýzu vybraných Andersenových děl, jež je v souladu s tématem DP zaměřena na recepci. Do tvaru lidových pohádek se nejvíce zasahuje, jde-li o edice určené dětem a mládeži. Ve jménu dětského aspektu dochází k eliminaci motivů krutosti, kanibalismu, perverze a erotiky, ke zjednodušování syžetu, aktualizaci jazykových prostředků a respektování šťastných konců v rovině etického schématu.

S autorčinými závěry v interpretační části lze až na malé výhrady souhlasit. Titul *Děvčátko se sirkami* není nutně spjat pouze s autorovou dobou (s. 31). Kritika společnosti, jež je nevšimavá k utrpení druhých, je nadčasová. V pohádce *Křesadlo* sice můžeme v nové formě vlády, kterou po královraždě za pomoci psů nastolí voják, spatřovat totalitní režim, ovšem autorčino konstatování „kdy byla stará nežádoucí vláda odstraněna a nahrazena totalitním režimem“ vzbuzuje mylný dojem, že právě nastupující diktatura přináší šťastný obrat (s. 35). A přitom happy end pohádky (vojákovy vítězství) je zpochybněn právě kritikou naznačené totality. V této

souvislosti se nabízí hovořit o komunikační ambivalentnosti, kdy pohádka oslovuje jednak děti (dobro zvítězilo, princezna se dostala vojákově, který se stává králem), jednak dospělé (už se nejedná o dobro absolutní, nýbrž relativní, které se řídí účelovou morálkou). V některých pohádkách (příbězích) je dospělý adresát preferován před dětským. Například ironický podtón v *Nezbedném klukovi* či odkaz lásky, jež je silnější než smrt, v *Malé mořské víle* v sobě nesou zamýšleného dospělého čtenáře.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Proč si myslíte, že autorské (moderní) pohádky oslovují dětské čtenáře více než lidové, jak tvrdíte na straně 19? Ve své práci odpovídáte: „jelikož se domníváme, že různí čtenáři nalézají v různých pohádkách jiné významy.“ Toto konstatování lze však vztáhnout na obě žánrové varianty pohádky (potažmo na literární dílo vůbec), a proto jej není možné akceptovat.

6. NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň **velmi dobře**.

Datum: 20. 8. 2014

Podpis:

